
Яна БАЛИК, студентка
Науковий керівник: **к.геог.н., доц. Янковська Л.В.**

СТРУКТУРА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ БАЙКОВЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Земельні угіддя завжди були дорогим ресурсом, тому ми маємо з особливою увагою ставитись до них і грамотно ними користуватися. Метою даної роботи є аналіз структури землекористування у Байковецькій територіальній громаді та пошук шляхів його оптимізації.

Байковецька територіальна громада знаходиться в Україні, в Тернопільському районі Тернопільської області. Адміністративний центр с. Байківці. Найбільший відсоток займають сільськогосподарські землі, а саме рілля, яка становить 59% досліджуваної території, сіножаті 7% та пасовища 8,7%, багаторічні насадження – 2,4% землі лісів та лісовкритих площ – 9,2%, забудовані землі – майже 3,5%. Серед інших земель – 1,8% території займають відкриті землі без рослинного покриву або із незначним рослинним покривом (у тому числі яри, кам'янисті місця), болота (переважно низинні) (рис. 1).

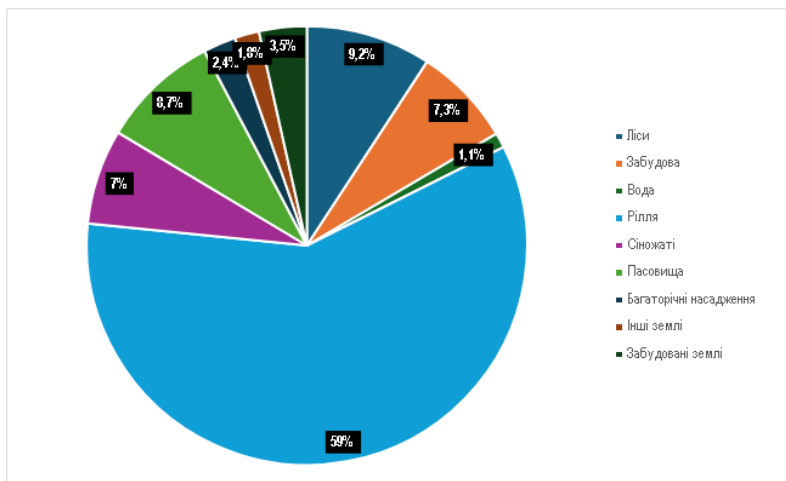


Рис. 1. Структура земельного фонду Байковецької ТГ

На досліджуваній території ліси та лісовкриті землі становлять понад 1200 га (9,2 % від загальної площі громади). В структурі лісовкритих площ захисні насадження займають 84,3% та чагарники 15,7%. Ліси I групи (856 га), ліси II групи відсутні (рис. 2).

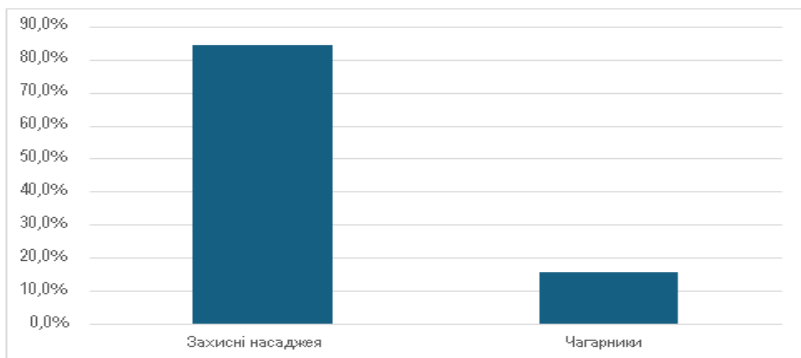


Рис. 2. Структура лісовкритих площ

Загальна площа забудованих земель Байковецької територіальної громади 1180,56 га. Від загальної площі всього земельного фонду це 7,3% території. Найбільшу територію займають землі під житловою забудовою – це 46,3% від усієї площі забудови. Землі під дорогами – 6,6%, вулиці – 18,5%. Землі громадського призначення займають 13,2 %, і 2,7% кладовище. Землі комерційного та іншого призначення становлять 9,6%, Менше одного відсотка – землі під виробництвом та розподіленням електроенергії та землі під гідротехнічними спорудами.

В процесі господарської діяльності значна частина природних ландшафтів перетворена в агроландшафти: антропогенні ландшафти, природна рослинність яких на переважній більшості території замінена агроценозами (біотичне угруповання, яке створене з метою отримання сільськогосподарської продукції і регулярно підтримується людиною; йому властива низька екологічна надійність, проте висока врожайність (продуктивність) одного або кількох домінуючих видів культурної флори). У Байковецькій територіальній громаді помірний рівень освоєння земель: до господарського використання залучено понад 59 % її території, для внутрішньогосподарського будівництва, інших невиробничих потреб (під шляхи, прогони, вулиці, двори) відведено 3 % загальної площі земель.

Близько 20% знаходиться у природному стані (болота, озера, річки, ліси, сіножаті, пасовища). Територія Байковецької ТГ заліснена лише на 9,2% за норми не менше 25 %.

Щоб запобігти ерозійним процесам і негативному впливу посух, перш за все треба перевести рілля на схилах стрімкістю понад 5° в природні кормові угіддя і ліси (оскільки вони «зм'якшують» жорсткість цих явищ); малопродуктивні землі, засолені ґрунти, розорані землі гідрографічного фонду, землі довкола ферм великої рогатої худоби та поблизу населених пунктів – залужити і використовувати для випасання худоби.

Література:

1. Новицька С.Р., Янковська Л.В. Оптимізація ландшафтно-екологічної організації території (на матеріалах села Романівка Тернопільського району Тернопільської області). *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: географія*. 2017. №2. С. 173-179.
2. Новицька С.Р., Янковська Л.В. Оптимізація ландшафтно-екологічної організації території (на матеріалах Зборівської ОТГ Тернопільської області). *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: географія*. 2020. №2. С.174-184.
3. Новицька С.Р., Янковська Л.В. Підходи до оптимізації ландшафтно-екологічної організації території (на матеріалах Колодненської об'єднаної територіальної громади Збарзького району Тернопільської області). *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: географія*. 2019. №2. С.130-138.
4. Новицька С.Р., Янковська Л.В. Підходи щодо оптимізації ландшафтно-екологічної організації території (на матеріалах Новиківської сільської ради Збарзького району Тернопільської області). *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: географія*. 2018. С. 160-167.
5. Царик Л. Аналіз структури землекористування та критерії виділення буферних зон екокоридорів для різних типів середовищ. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: географія*. 2009. Вип. 1 (25). С.180-185.
6. Царик Л., Сонько С., Царик П. Оптимізація землекористування в Україні на етапі формування ринку земель. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: географія*. 2021. №2(51). С. 197-206.
7. Царик Л.П., Кузик І.Р. Геоекологічна оцінка структури землекористування Тернопільської міської об'єднаної територіальної громади. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Екологія»*. Випуск 23. 2020. С. 30-40. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-4259-2020-23-03>